

[PDF udgave \(161 KB\)](#)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	5. maj 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 6. maj 2004 –
dagsordenspunkt rådsmøde (økonomi- og finansministre) den 11. maj 2004 –
vedlægges Finansministeriets supplerende notater vedrørende
dagsordenspunkterne 10a, 10b og 11.

Supplerende aktuelt notat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 11. maj 2004

Dagsordenspunkt: Stabilitets- og vækstpagten: Ophævelse af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud vedrørende Portugal

Rådet (ECOFIN) den 11. maj 2004 ventes at træffe beslutning om at ophæve Rådet (ECOFIN)'s afgørelse af 5. november 2002 om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud i Portugal.

Baggrund og indhold

Portugals offentlige budgetunderskud udgjorde i 2001 4,4 pct. af BNP og dermed en overskridelse af Stabilitets- og Vækstpagtens referenceværdi på 3 pct. af BNP. Underskuddet var primært af strukturel karakter og skyldtes overskridelser af budgetterede mål for både udgifts- og indtægtssiden. Endvidere vurderede Kommissionen, at der var risiko for, at den offentlige budgetsaldo også i 2002 ville overskride 3 pct. af BNP. På den baggrund vedtog Rådet (ECOFIN) den 5. november 2002 i overensstemmelse med Traktaten, artikel 104.6 og 104.7, afgørelse om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud i Portugal samt henstilling til Portugal om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør hurtigst muligt, i overensstemmelse med Rådets forordning 1467/97, artikel 3.4, og senest i 2003.

Det følger af Traktaten, artikel 104.12, at Rådet ophæver sådanne afgørelser, i det omfang det uforholdsmæssige store underskud i den pågældende medlemsstat efter Rådets opfattelse er blevet korrigeret.

Rådet (ECOFIN) den 9. marts 2004 behandlede det opdaterede portugisiske stabilitetsprogram. Baseret i vidt omfang på engangsindtægter faldt det portugisiske budgetunderskud allerede i 2002 til 2,7 pct. af BNP og forventedes i det opdaterede stabilitetsprogram at holde sig under 3. pct. i 2003. Kommissionen ville dog ikke udelukke, at budgetunderskuddet i 2003 ville vise sig at overstige grænsen på 3 pct. af BNP. Den endelige saldo ville fremgå i forbindelse med indrapporteringen af underskud og gæld i marts 2004, hvor Kommissionen ville vurdere, om Portugal har efterkommet henstillingen under Traktatens artikel 104.7. Ifølge det opdaterede stabilitetsprogram ventes underskuddet at blive 2,8 pct. af BNP i 2004, 2,2 pct. af BNP i 2005, 1,6 pct. af BNP i 2006 og 1,1 pct. af BNP i 2007. Den mellemfristede budgetmæssige konsolideringsplan er foruden engangsindtægter baseret på planlagte strukturreformer og begrænsning af de offentlige udgifter. Programmet vurderedes af Kommissionen at være i rimelig overensstemmelse med anbefalingerne fra de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, navnlig for så vidt angår

stabilitetsprogrammet er afgørende for at opnå programmets målsætninger, og at ubalancer på baggrund af den nuværende politik ikke kan udelukkes på lang sigt, hvilket understreger behovet for finanspolitisk konsolidering.

Det er nu bekræftet, at den portugisiske budgetsaldo for 2003 viser et underskud på 2,8 pct. af BNP, det vil sige under referenceværdien på 3 pct. af BNP. Den offentlige gæld i 2003 på 59,4 pct. af BNP blev endvidere holdt på den rigtige side af referenceværdien på 60 pct. af BNP.

Kommissionen finder derfor, at Portugal har handlet i overensstemmelse med Rådets henstilling under Traktatens artikel 104.7 af 5. november 2002, herunder om genoprettelse af en holdbar budgetstilling hurtigst muligt og senest i 2003 samt rettidige tiltag til dette formål. Endvidere noterer Kommissionen, at underskuddet på budgetsalden allerede i 2002 blev nedbragt til under referenceværdien på 3 pct. af BNP. På den baggrund har Kommissionen den 28. april 2004 vedtaget en henstilling til Rådet om at træffe beslutning om at ophæve beslutningen af 5. november 2002 om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud, idet situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud blev bragt til ophør i 2003, i overensstemmelse med Rådets henstilling af 5. november 2002, jf. Traktatens artikel 104.7.

Imidlertid er underskuddet i 2003 på trods af planmæssig begrænsning af væksten i de offentlige udgifter større end de tilsigtede 2,4 pct. af BNP fra det forrige stabilitetsprogram fra januar 2003. Dette tilskriver Kommissionen den negative BNP-vækst og deraf følgende lavere end forventede skatteindtægter, hvorfor en begrænsning af underskuddet på budgetsalden til under referenceværdien på 3 pct. af BNP har måttet sikres gennem engangsindtægter – af Kommissionen anslået at bidrage til nedbringelsen af budgetunderskuddet med 2,1 pct. af BNP. I modsætning til prognoserne i det opdaterede portugisiske stabilitetsprogram forudsiger Kommissionen i sin forårsprognose for 2004 underskud på budgetsalden på 3,4 pct. af BNP i 2004 og 3,8 pct. af BNP i 2005, primært som følge af lavere end forventet BNP-vækst og udfasningen af indtægterne fra de iværksatte engangstiltag. Endvidere forudses den offentlige gæld at bryde grænsen på 60 pct. af BNP. Kommissionen finder derfor, at der er behov for yderligere tiltag med henblik på at forhindre, at det offentlige budgetunderskud igen i 2004 overskrider referenceværdien på 3 pct. af BNP, og finder det afgørende, at Portugal iværksætter sådanne tiltag. Det anbefales i den forbindelse, at planlagte engangstiltag gradvist erstattes af tiltag af mere permanent karakter for at sikre holdbarheden af den finanspolitiske konsolidering i overensstemmelse med de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, samt at det underliggende budgetunderskud reduceres med mindst 0,5 pct. af BNP om året. Kommissionen henstiller, at dette indgår i Rådets afgørelse om ophævelse af beslutningen af 5. november 2002 om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

3

Sagen vurderes ikke at have statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Finanspolitik er det enkelte medlemslands eget ansvar inden for rammerne af de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, Traktatens bestemmelser om

finanspolitik samt Stabilitets- og Vækstpagten. Medlemslandene skal på grund af den gensidige påvirkning mellem landenes økonomier betragte deres økonomiske politik som et spørgsmål af fælles interesse og samordne dem i ECOFIN. Medlemslandene skal i henhold til Traktaten og Stabilitets- og Vækstpagten undgå uforholdsmæssigt store underskud. Beslutninger vedrørende proceduren for uforholdsmæssigt store underskud må nødvendigvis træffes på fællesskabsplan.

Sagen skønnes derfor at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Iværksættelsen af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud vedrørende Portugal blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (ECOFIN) den 5. november 2002.

Dagsordenspunkt: Early warning procedure for Italien (Kommissionens henstilling om en rådshenstilling m.h.p. at give Italien en advarsel for at undgå fremkomsten af et uforholdsmæssigt stort underskud)

Baggrund

I henhold til stabilitets- og vækstpagten (forordning 1466/97, artikel 6) gælder der, at hvis Rådet påviser en væsentlig afvigelse i et medlemslands budgetstilling fra det mellemfristede mål om en budgetsaldo tæt på balance eller i overskud eller fra den tilsigtede tilpasning i retning af dette, advarer Rådet det pågældende medlemsland for at undgå fremkomsten af et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, og retter i overensstemmelse med traktatens artikel 99 stk. 4, en henstilling til medlemsstaten om at træffe de nødvendige tilpasningsforanstaltninger (en "early warning"). Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af en henstilling fra Kommissionen. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af et forslag fra Kommissionen, kan endvidere træffe beslutning om at offentliggøre henstillingen.

Kommissionen baserer sin beslutning om at iværksætte "early warning"-proceduren på kriterier vedrørende især i) størrelsen af budgetoverskridelsen, det vil sige afvigelsen mellem medlemslandets budgetposition og budgetmålet i landets stabilitetsprogram, ii) grundene til budgetoverskridelsen, herunder om afvigelsen mellem budget og mål skyldes konjunkturmæssige faktorer eller andet, især finanspolitik, samt iii) risikoen for at bryde referenceværdien for budgetunderskuddet på 3 pct. af BNP.

Kommissionen har den 28. april 2004 vedtaget en henstilling til Rådet om at rette en henstilling m.h.p. at give Italien en advarsel ("early warning") for at undgå et uforholdsmæssigt stort underskud i 2004, samt et forslag til en rådsbeslutning om at

5

offentliggøre denne henstilling. ECOFIN ventes på rådsmødet den 11. maj 2004 at drøfte spørgsmålet om en advarsel til Italien.

Kommissionen har den 28. april 2004 offentliggjort dels en pressemeddelelse, hvor det fremgår, at Kommissionen har henstillet til Rådet, at det retter en tidlig advarsel til Italien, og som understreger, at "systemet med at rette en tidlig advarsel til en medlemsstat udgør stabilitets- og vækstpagtens forebyggende middel til at bistå det pågældende land med at træffe passende nye budgetforanstaltninger og dermed undgå at ende i en situation med et uforholdsmæssigt stort underskud", og dels en vurdering af de offentlige finanser i Italien.

Indhold

Italiens budgetmål for 2003 og 2004

Italiens stabilitetsprogram af november 2002 indeholdt skøn for det offentlige budgetunderskud på 1,5 pct. af BNP i 2003 og 0,6 pct. af BNP i 2004, mens

Italiens stabilitetsprogram af december 2003 – som følge af negativ udvikling i realiserede budgettal og vækstsøn samt revurderinger af budgetmål – indeholdt skøn for budgetunderskuddet på 2,5 pct. af BNP i 2003 og 2,2 pct. af BNP i 2004, jf. tabel 1. Kommissionen finder, at justeringerne i negativ retning af skøn for vækst og budgetunderskud afspejler en generel tendens for Italien, der synes løbende at have baseret sine budgetplaner på meget optimistiske vækstsøn, som påpeget i bl.a. Rådets udtalelser om Italiens stabilitetsprogrammer i en række år i træk.

Tabel 1. Italiens mål og skøn for budgetsaldoen samt Kommissionens skøn

	2003			2004			2005		
	BNP-vækst	Budgetsaldo	CAB1	BNP-vækst	Budgetsaldo	CAB	BNP-vækst	Budgetsaldo	CAB
Stabilitetsprogram 2002 (nov. 2002)	2,3	-1,5	-0,5	2,9	-0,6	0,0	3,0	-0,2	0,0
Stabilitetsprogram 2003 (dec. 2003)	0,5	-2,5	-1,9	1,9	-2,2	-1,6	2,2	-1,5	-1,1
Italiens indberetning (marts 2004)	-	-2,4	-	-	-2,2	-	-	-	-
Kommissionens prognose, april 2004	0,3	-2,4	-1,9	1,2	-3,2	-2,6	2,1	-4,0	-3,6

1: Konjunkturrensede budgetsaldo ('cyclically adjusted balance', CAB)

Afvigelse fra budgetmål i 2003

Ifølge opgørelser fra Italien og Kommissionens forårsprognose udgjorde budgetunderskuddet 2,4 pct. af BNP i 2003, en afvigelse fra 2002-stabilitetsprogrammets budgetmål for 2003 på knap **1 procentenhed** (knap 1,5 procentenhed målt på den konjunkturrensede saldo). Budgetunderskuddet ville have udgjort over 4,5 pct. af BNP uden engangstiltag til midlertidig forbedring af budgettet på ca. 2 pct. af BNP. Afvigelsen skyldes primære udgifter, der var ca. 1,7 procentenheder højere end planlagt, hvilket blev delvist opvejet af renteudgifter på den offentlige gæld, der var ca. 0,7 procentenheder lavere end ventet.

Afvigelse fra budgetmål i 2004

Ifølge Kommissionens forårsprognose må budgetunderskuddet skønnes at ville udgøre 3,2 pct. af BNP i 2004, en afvigelse fra 2003-stabilitetsprogrammets budgetmålet for 2004 på ca. **1 procentenhed** (og 1 procentenhed målt på den konjunkturrensede saldo). Budgetunderskuddet vil udgøre over 4,2 pct. af BNP uden de ventede engangstiltag på ca. 1 pct. af BNP. Afvigelsen skyldes bl.a., at Kommissionen i forhold til Italien venter lavere økonomisk vækst i 2004, højere lønstigninger i den offentlige sektor og lavere indtægter ved salg af offentligt ejede aktiver.

Kommissionen skønner, at det konjunkturrensede underskud vil stige fra 1,9 pct. af BNP i 2003 til 2,6 pct. af BNP i 2004 – en stigning på 0,7 procentenheder stort set svarende til den ventede stigning i det faktiske budgetunderskud – et niveau, der klart ikke sikrer en tilstrækkelig sikkerhedsmargin i forhold til 3-procentgrænsen for budgetunderskuddet.

Italiens gældsudvikling

Italien planlagde i sit 2003-stabilitetsprogram at reducere den offentlige gæld fra 106 pct. af BNP i 2003 til 105 pct. af BNP i 2004 og 105 pct. af BNP i 2005. Kommissionen skønner i sin forårsprognose, at den offentlige gæld i 2004 og 2005 fortsat vil ligge på ca. 106 pct. af BNP, ligesom i 2003. Uden ekstraordinære

operationer, såsom konvertering af gæld holdt af Banca d'Italia og salg af offentligt ejede aktiver, ville gældskvoten stort set ikke være faldet siden 2001, hvor den udgjorde ca. 111 pct. af BNP.

Kommissionen finder, at gældens niveau og manglende eller marginale fald er problematisk, især som følge af udfordringerne med at sikre de offentlige financers langsigtede holdbarhed i lyset af det stigende antal ældre. Det primære offentlige overskud (budgetsaldoen eksklusive renteudgifter) er faldet flere år i træk, fra 5,8 pct. af BNP i 2000 til 2,9 pct. af BNP i 2003 og 1,8 pct. af BNP i 2004. Positive effekter fra faldende renter er aftagende, gevinsterne fra refinansiering af gæld er næsten opbrugt, og der er risiko for, at rentebyrden på gælden vil begynde at stige igen som følge af stigende renter fra det historisk lave niveau i de seneste år. Mulighederne for gældsreduktion hæmmes endvidere af den potentielle vækst i Italien, der fortsat må ventes at være meget lav, medmindre Italien gennemfører omfattende strukturreformer.

Kommissionens konklusion og henstilling

Kommissionen konkluderer, at udviklingen i de offentlige finanser i Italien indebærer, at "early warning"-systemet skal aktiveres.

Kommissionens henstilling om en rådshenstilling m.h.p. at give Italien en advarsel for at undgå fremkomsten af et uforholdsmæssigt stort underskud ventes at indeholde anbefalinger om flg.:

De italienske myndigheder bør iværksætte passende foranstaltninger for at sikre, at det offentlige budgetunderskud ikke overstiger referenceværdien på 3 pct. af BNP i

2004; gennemførelse af yderligere tiltag med permanent effekt, svarende til mindst 0,5 procent af BNP i 2004, vil dels reducere risikoen for en overskridelse af referenceværdien på 3 pct. af BNP i 2004 og dels bidrage til at genetablere den finanspolitiske konsolidering.

Italien bør i de efterfølgende år planlægge at sikre en årlig forbedring af den konjunkturrensede saldo på mindst 0,5 pct. af BNP indtil man har opnået et budget tæt på balance eller i overskud og fortsætte med at udfase engangstiltag som planlagt i 2003-stabilitetsprogrammet. Givet regeringens mål om gradvist at reducere skattetrykket, vil det være afgørende at sikre kontrol med de primære udgifter for at undgå de større underskud, der følger af ufinansierede skattelettelser. Det kan bidrage til at sikre en varig budgetkonsolidering og styrke vækstpotentialet. Italien bør iværksætte tiltag for at accelerere gældsreduktionen. Italien opfordres til at forberede en rapport om udviklingen i den offentlige gæld i de senere år og på mellemlang sigt, med særlig fokus på faktorer, der bidrager til ændringen i gælds niveauet udover nettolåntagningen.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Finanspolitik er det enkelte medlemslands eget ansvar inden for rammerne af traktatens bestemmelser om finanspolitik samt stabilitets- og vækstpagten. Medlemslandene skal på grund af den gensidige påvirkning mellem landenes økonomier betragte deres økonomiske politik som et spørgsmål af fælles interesse og samordne dem i ECOFIN.

Med hensyn til skattebidraget til det skatteudvalgs arbejde, der er en del af den økonomiske politik, må nødvendigvis træffes på fællesskabsplan.

Sagen skønnes derfor at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Supplerende aktuelt notat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 11. maj 2004

Dagsordenspunkt: Revision af EIB's eksterne lånemandat

Rådet (ECOFIN) ventes den 11. maj 2004 i forlængelse af rådsmødet (ECOFIN) den 25. november 2003 at vedtage konklusioner vedrørende Den Europæiske Investeringsbank (EIB)'s eksterne lånemandat.

Baggrund og indhold

EIB's eksterne lånemandat er den samlede betegnelse for EIB's långivning til tredjelande (lande uden for EU).

Mandatet løber fra 2000 til 2007, og det samlede udlånsloft i denne periode er på 20.060 mio. euro (149.046 mio. kr.). Det samlede lånemandat er delt op i individuelle mandater, der består af

- Central- og Østeuropa med et låneloft på 9.280 euro

- Middelhavslandene med et låneloft på 6.425 euro

- Asien og Latinamerika med et låneloft på 2.480 euro

- Sydafrika med et låneloft på 825 euro

- Specielle låneprogrammer til Tyrkiet, blandt andet genopbygning efter jordskælv med et samlet låneloft på 1.050 euro.

9

Det samlede mandat er omfattet af en garanti fra EU-budgettet, hvorfor der er afsat midler i en lånegarantifond. Garantien dækker al risiko på de enkelte udlån op til en eventuel misligholdelse på 65% af hele udlånsporteføljen.

Pr. 1. maj 2004 er EU udvidet med ti lande fra hovedsageligt Central- og Østeuropa. Disse nye medlemslande vil ikke længere høre under det eksterne lånemandat. Idet loftet for det eksterne lånemandat på 20.060 mio. euro er fastholdt, "frigøres" midler på 2.180 mio. euro.

Rådet (ECOFIN) vedtog den 25. november 2003 en rapport om revision af EIB's eksterne lånemandat og garantifond. Endvidere vedtog Rådet konklusioner, hvorefter de efter den kommende EU-udvidelse frigjorte midler fra EIB's eksterne lånemandat allokere til långivning til middelhavsområdet, samtidig med at der yderligere allokere 500 mio. euro til långivning til Rusland og WNIS (Western Newly Independent States - Ukraine, Hviderusland og Moldavien) som en udvidelse af det eksisterende lånemandat for Rusland under Den Nordlige Dimension. Spørgsmålet om en eventuel inklusion af Rusland og WNIS i EIB's generelle lånemandat for 2007-2013 vil blive vurderet i december 2006.

Kommissionen havde forud for rådsmødet (ECOFIN) den 25. november 2003 foreslået en allokering til långivning til Rusland og WNIS på 300 mio. euro, samt at dette skulle ske gennem en inklusion af Rusland og WNIS i det generelle lånemandat frem for gennem udvidelse af lånemandatet under Den Nordlige Dimension. En udmøntning af Rådet (ECOFIN)'s konklusioner fra 25. november 2003 kræver derfor Kommissionens fremsættelse af et revideret forslag til revision af EIB's eksterne lånemandat. Dette er imidlertid blevet forsinket.

På den baggrund har formandskabet fundet det hensigtsmæssigt, at Rådet (ECOFIN) den 11. maj 2004 vedtager konklusioner, der bekræfter konklusionerne fra rådsmødet (ECOFIN) den 25. november 2003.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Der vurderes ikke at være statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det eksterne lånemandat er en del af EU's politik vedrørende EU's økonomiske samarbejde med landene udenfor EU, og sagen vurderes derfor at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Revisionen af EIB's eksterne lånemandat blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (ECOFIN) den 25. november 2003.

